

ת"ד 5035/05/11 - מדינת ישראל נגד אורן ראובן

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

18 פברואר 2014

ת"ד 5035-05-11 מדינת ישראל נ' ראובן

בפני	כב' השופטת דלית ורד
בעניין:	מאשימה
	נגד
	נאשם
מדינת ישראל	
אורן ראובן	

גזר דין

הנאשם הורשע בנהיגה בחוסר זהירות וגרם חבלה של ממש, עבירה בניגוד לתקנה 21(ג) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן - **תקנות התעבורה**) וסעיף 38(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן - **פקודת התעבורה**); עזיבת מקום התאונה, אי מסירת פרטים, ואי דיווח למשטרה על התאונה, עבירות בניגוד לתקנות: 144(א)(1), 144(א)(3), 144(א)(4) לתקנות וסעיף 38(1) לפקודה; נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רשיון נהיגה, עבירות בניגוד לסעיפים: 67 ו-10(א) לפקודה ונהיגה ללא ביטוח, עבירה בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

האירוע היה ביום 29.4.08, שעה 12:00 לערך, כשהנאשם נהג קטנוע ברחוב השומרון בתל אביב והתקרב לצומת עם רחוב השרון כאשר הוא בצד השמאלי של הכביש כיוון נסיעתו.

אותה שעה חצה את הכביש לזר שטיינברג, יליד 1930 (להלן - **הולך הרגל**), מימין לשמאל כיוון נסיעת הנאשם. הנאשם נהג בחוסר זהירות, לא נתן תשומת לב מספקת לדרך, לא הבחין מבעוד מועד בהולך רגל, לא איפשר לו להשלים החצייה בבטחה, המשיך בנסיעה ופגע בהולך הרגל לאחר שהספיק לחצות לפחות 4.5 מטרים מרחב הכביש. כתוצאה מהתאונה נחבל הולך הרגל חבלה של ממש (שבר).

על אף היות הנאשם מעורב בתאונה בה נחבל אדם, לא מסר פרטים לנפגע, עזב את מקום התאונה ולא דיווח למשטרה על קרות התאונה.

בתאריך 4.9.95 נפסל הנאשם, בנוכחותו, בתיק מספר 1992/95 (ביהמ"ש השלום ת"א) מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 15 שנים, נקבע כי מניין הפסילה יחל מיום שחרורו של הנאשם ממאסר בפועל של 24 חודשים, אשר הוטל עליו באותו תיק. הנאשם נהג רכב ביום 29.4.08 בעוד הפסילה בתוקף, וכן ללא רישיון נהיגה תקף (פג 02/99) וללא ביטוח תקף.

טיעוני הצדדים לעונש:

ב"כ המאשימה ציינה כי כתוצאה מהתאונה נחבל הולך הרגל חבלות של ממש, שכללו שברים ופגיעות ראש. הולך הרגל נפטר שלא כתוצאה מהתאונה.

על אף קרות התאונה, עזב הנאשם את המקום, לא מסר פרטיו ולא דיווח אודותיה למשטרה. נהיגת הנאשם בעת התאונה נעשתה כשהוא פסול מנהיגה בידועין, בשל עונש פסילה שהוטל עליו בנוכחותו למשך 15 שנים, בגין תאונת דרכים קטלנית. עבירות אלה טומנות בחובן מסוכנות גבוהה.

לחובת הנאשם, המחזיק ברשיון נהיגה מאז שנת 1993, 18 הרשעות קודמות הכוללות עבירות בטיחותיות רבות.

כמו כן, לנאשם עבר פלילי מכביד, ובכלל זה הרשעות בעבירות איומים, הסגת גבול, גידול וסחר בסמים מסוכנים, גניבה, וכן מעורבות בתאונת דרכים קטלנית בשנת 1995.

ב"כ המאשימה הפנתה לתסקיר שירות המבחן ממנו עלה כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על התנהגותו, וקיימת הסתברות גבוהה כי יחזור על עבירות דומות בעתיד.

בנסיבות האמורות, התביעה עתרה לעונש מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריא, לתקופה שלא תפחת משנתיים, פסילה ארוכה שלא תפחת מ-10 שנים, פסילה על תנאי, מאסר על תנאי מרתיע והתחייבות.

ב"כ הנאשם טען כי התאונה עליה נותן הנאשם את הדין, נגרמה גם בשל רשלנותו התורמת הגבוהה, של הולך הרגל, שלדבריו התפרץ לכביש שלא במעבר חצייה.

ההגנה ציינה כי התאונה התרחשה בשנת 2008, וביקשה להביא בחשבון שמאז ועד עתה לא נזקפה לחובת הנאשם עבירה דומה, דבר המלמד על אי מסוכנות מצידו.

עוד צוין כי הנאשם בן 37, אב לילדה, מתגורר עם אימו, סובל ממחלת ריאות כמצוין בתסקיר. גדל במשפחה נוקשה עם אב אלים ונוקשה ואם אשר לא הציבה לו גבולות, וחיוו "התגלגלו לחיי עבריינות".

בנסיבות אלו עתרה ההגנה להטיל על הנאשם ענישה צופה פני עתיד. תוך בקשה להפניית הנאשם לבדיקת התאמתו לעבודות שירות.

מתחם הענישה:

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו:

הנאשם נותן את הדין בגין ארוע שכלל נהיגה בזמן פסילה, ללא רשיון נהיגה וללא ביטוח, שנעשתה בחוסר זהירות, ובעטיה נגרמה תאונת דרכים שתוצאתה חבלה של ממש. הנאשם אף עזב את מקום התאונה מבלי למסור פרטים ומבלי לדווח אודותיה למשטרה.

עבירת נהיגה בזמן פסילה הינה מהעבירות החמורות ביותר בפקודת התעבורה, שהעונש שקבע המחוקק בצדה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, כולל 3 שנות מאסר לריצוי מאחורי סורג וברית. חומרתה נעוצה בסיכון הכבד לשלום הציבור, שכן מעצם הטלת הפסילה, אנו למדים כי רשות מוסמכת, מצאה כי עניין לנו במי שנהיגתו עלולה לסכן את ביטחון המשתמשים בדרך. לסיכון זה אף נלווה מחיר כלכלי, שכן נהיגה בפסילה מהווה כשלעצמה החרגה מתנאי הפוליסה הביטוחית, ובקרות תאונה כפי שאירע כאן, ייפרע ניזקה מהקופה הציבורית.

ערך נוסף הראוי להגנה, הינו שלטון החוק וחובת הכיבוד והציות לו, שכן עסקינן במי שבחר לרמוס צו שיפוטי לו היה מודע היטב, מודעות שהייתה הן לקיומו של האיסור והן להיות מעשהו הפרת האיסור. זו התנהגות שיש בה כדי לפרום את הבסיס של קיומנו כחברה, ואין להסכין עמה.

בית המשפט העליון, חזר ושנה כי עבירה של נהיגה בזמן פסילה ראויה לענישה מחמירה. כך לדוגמא:

ב-רע"פ 4725/10 דניס דשבסקי נ' מדינת ישראל ציין כב' השופט ג'ובראן:

"התנהגות שכזו דורשת ענישה משמעותית ומרתיעה שהרי בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור- נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב" (רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו-לבן).

ב-רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל, ציין כב' השופט רובינשטיין:

"עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רישיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת; ראו למשל סעיפים 7 ו-12 לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975, ומכל מקום הטלתם על קופת הציבור".

ב-רע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מד"י, ציינה כב' השופטת פרוקצ'יה:

"נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט".

עזיבת מקום התאונה, אי דיווח עליה ועבירות נוספות בהן הורשע הנאשם, הינן התנהגויות שמטרה אחת להם - חמיקה מנשיאה באחריות. התנהגויות אלו עולות כדי כשל מוסרי ערכי ושומא על בית המשפט לתת חלקו בשירות תופעה זו, באמצעות מסר הנשלח בגזירת הדין ובהטלת עונשים.

הנורמה ההתנהגותית הראויה, הינה עצירה במקום התאונה, מעשה הנדרש בראש ובראשונה לשם מתן עזרה מירבית לנפגע בתאונה, שהרי עזיבת מקום התאונה, והימנעות מאזעקת כוחות הצלה, בהקדם האפשרי, עלולים לדרדר את מצבו הרפואי של הנפגע.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בהן הורשע הנאשם:

ב-רעפ 5638/13, ארז נכפולגר נ' מדינת ישראל, נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בנהיגה בזמן פסילה, בעת שהיה לחובתו עונש מאסר מותנה למשך 12 חודשים. העונש שנגזר עליו כלל: 12 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלת עונש המאסר המותנה בחופף; 12 חודשי מאסר על תנאי; 12 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל; הפעלת עונש של פסילת רישיון נהיגה על תנאי, שירוצה במצטבר לעונש הפסילה בפועל.

בית המשפט העליון קבע כי: "**העונש, אשר הושת על המבקש, הינו עונש מתון מאוד, בהתחשב בעברו התעבורתי המכביד, הכולל עשרות הרשעות (לרבות בעבירות שבהן הורשע כאן), ובעובדה שעמד לחובתו עונש מותנה בר-הפעלה**".

ב-רעפ 7982/13 עדיאל שגן נ' מדינת ישראל, נדונה בקשת רשות ערעור בעניינו של מבקש שהורשע בנהיגה בזמן פסילה; נהיגה ללא רישיון נהיגה לסוג רכב; ושימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, וזאת חרף העובדה שלחובתו עמד עונש מאסר מותנה.

בית המשפט העליון אישר במקרה זה עונש שכלל 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל, תוך הפעלה בחופף של עונש מאסר מותנה; 30 חודשי פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה, תוך הפעלה בחופף של עונש פסילה מותנית.

ב-עפת (יום) 15565-03-11 שאול הראל נ' מדינת ישראל

נדון ערעורו של נאשם שהורשע על פי הודאתו כי נהג רכב על אף שידע, כי הוא פסול מלנהוג, וכי תוקף רישיון נהיגתו פקע 10 שנים קודם לכן.

בית המשפט המחוזי אישר במקרה זה, עונש שכלל 12 חודשי מאסר בפועל, הפעלת עונש מאסר על תנאי למשך ארבעה חודשים באופן מצטבר, הפעלת עונש מאסר על תנאי נוסף למשך 45 יום לריצוי באופן חופף, פסילת רישיון הנהיגה למשך 10 שנים ומאסר על תנאי למשך 18 חודשים.

בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, נדחתה (רעפ 2221/11 שאול הראל נ' מדינת ישראל)

ב-רעפ 1211/12 אברהם ישראלי נ' מד"י, אישר בית המשפט העליון עונש של מאסר בפועל למשך 8 חודשים בגין עבירה של נהיגה בזמן פסילה, על אף שמדובר בעבירה ראשונה מסוגה לנאשם נעדר עבר פלילי אשר לא ריצה מאסר מעולם, וחרף נסיבות אישיות חריגות.

ב-רעפ 8013/13 אמיר מסעוד נ' מדינת ישראל, אישר בית המשפט העליון עונש של שנת מאסר בפועל ו-4 שנות פסילת רישיון על נאשם שנהג בזמן פסילה וללא רישיון מזה 14 שנים. כב' השופט סולברג ציין כי "**העונש שהוטל על המבקש אינו חמור, והריהו כורח הנסיבות, על מנת שהמבקש יפנים סוף סוף דבר ברור ופשוט: אין לנהוג ללא רישיון נהיגה**". (ההדגשה במקור).

מתחם הענישה ההולם בגין מעשה העבירה בנסיבותיו :

לאור האמור לעיל, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, בנסיבות בהן רשיון הנהיגה פקע למעלה מ-9 שנים קודם לה, ושבמהלכה אירעה תאונת דרכים בה נגרמה חבלה של ממש, אשר נלוו להן עבירות של עזיבת מקום התאונה ואי דיווח עליה, נע בין מאסר בפועל, למשך חצי שנה ועד מאסר בפועל למשך שנתיים.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה:

בפני נאשם שהיה מודע היטב לעובדת היותו פסול לנהיגה למשך שנים רבות, בגין תאונת דרכים קטלנית, ואף על פי כן בחר לנהוג. נהיגתו זו באירוע נשוא התיק הייתה בחוסר זהירות, תוך אי מתן שימת לב לדרך, באופן שגרם לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש. הנאשם הוסיף חטא על פשע בהימנעותו ממתן פרטים, עזיבתו את מקום התאונה ואי דיווח למשטרה על קרותה.

בחינת קיומם של שיקולים חריגים, המצדיקים חריגה ממתחם הענישה:

האפשרות לשיקול חריגה לקולא ממתחם הענישה שנקבע, נעוצה בקיומם של שיקולי שיקום חריגים, המצביעים על פוטנציאל שיקומי יוצא דופן, שיש באי חריגה מהמתחם כדי להכשילו.

הנאשם הופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר. בהתאם לתסקיר, הנאשם בן 37, ידוע בציבור לבת זוג, עימה הוא בקשר מזה שנתיים, ואב לילדה, מתגורר עם אימו ובת זוגו בבית משפחתו.

מבצע, במועד הכנת התסקיר, עבודות שירות, בגין עבירות אלימות כלפי בת זוגו הקודמת. הנאשם החל להסתבך עם החוק מגיל 14, ועל אף שהשלים 12 שנות לימוד בבי"ס מקצועי, לא גוייס במקצועו לצבא בשל עברו הפלילי. הנאשם עבד כשכיר וכעצמאי במשך כ- 16 שנים כמכונאי בתחום האופנועים, עם קרות האירוע הנוכחי עבר לעבוד בתחום השיפוצים במשך כשנה וחצי, כעת אינו עובד בשל מחויבותו לביצוע עבודות שירות.

לטענת הנאשם ועל פי מסמכים שהציג הוא סובל ממחלת ריאות כרונית.

בהתייחס לאירוע הנוכחי עליו נותן הנאשם את הדין, מסר כי נהג בפסילה בשל נסיעתו לדיון בבית משפט, לא היה מרוכז ולא הבחין בקשיש שחצה את הרחוב. עם פגיעתו בו ובשל החשש להיתפש בנהיגה בזמן פסילה, נמלט ממקום התאונה כשראה עוברי אורח שניגשים להולך הרגל שנפגע, לא מסר פרטים ולא הסגיר עצמו למשטרה, אשר איתרה אותו בשל כך שהטלפון שלו נפל מכיסו בעת התאונה.

בתסקיר צוין כי הנאשם לא ביטא כל חרטה בגין התנהגותו הפוגענית, לא לקח אחריות מלאה על כך ואף, על פי התרשמות השירות, חש כעס ואשמה כלפי הקשיש הנפגע, אותו הוא מאשים בקרות התאונה.

שירות המבחן בדק את האפשרות לשלב את הנאשם בטיפול קבוצתי, המיועד לנהגים שגרמו לתאונות קטלניות, אולם לאור קשייו של הנאשם לקחת אחריות על התנהגותו, לראות את הזולת, והיותו מאופיין בקווים שוליים, לא התרשם השירות כי הנאשם בשל לטיפול במסגרת פתוחה.

על פי התרשמות השירות, הנאשם הינו אדם אימפולסיבי, המאופיין באי קבלת גבולות חיצוניים מגורמי סמכות, ובעל קושי לשלוט על דחפיו על מנת לספק את צרכיו המידיים מבלי להתחשב בזולת. עוד נמצא כי המוטיבציה אותה גילה הנאשם לטיפול הינה חיצונית, ונובעת מההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

השירות הביע את התרשמותו מרמת סיכון גבוהה מצידו של הנאשם, לחזור על עבירות דומות גם בעתיד. נוכח חומרת העבירות באירוע הנוכחי, ובהתחשב בחוסר אפקטיביות של סנקציות עונשיות קודמות, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית כלשהי בעניינו.

מהאמור בתסקיר, עולה במובהק כי אין בעניינו של הנאשם שיקולי שיקום המצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה שנקבע.

מנגד, עולה מתסקיר זה מסוכנותו של הנאשם ורמת ההסתברות להישנות עבירות דומות גם בעתיד, באופן שיש בו כדי לסכן את הציבור. עם זאת נחה דעתי כי ניתן לשקף את שיקולי ההגנה על הציבור במסגרת מתחם הענישה שנקבע, ושיקולים אלו אינם מצריכים לחרוג ממנו לחומרא.

קביעת העונש הראוי במתחם שנקבע:

במסגרת זו נתתי דעתי, לחומרא ולקולא, לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, לרבות נסיבותיו האישיות של הנאשם, בין השאר בהתאם לסעיפים 40יא(2),(4),(8),(10),(11) לחוק העונשין;

לחומרא, ניתן לציין כי לחובת הנאשם עבר פלילי ותעבורתי מכבידים. בתחום הפלילי, לחובתו 6 הרשעות, על פיהן שלח הנאשם ידו בשלל תחומי עבריינות ובכללם סמים (לרבות אספקה וסחר), גניבה, איומים, חבלה, פריצה, השגת גבול פלילית ועוד. בתחום התעבורתי, לחובתו 18 הרשעות, בהן עבירות בטיחותיות דוגמת מהירות מופרזת (פעמיים), עקיפת קו הפרדה רצוף, אי ציות לתמרור עצור (3 פעמים) ועוד.

חומרה יתירה עולה מכך, כי על אף העובדה שהנאשם ריצה עונש של שתי שנות מאסר, בגין עבירה של גרימת מוות ברשלנות לה נלוותה עבירת הפקרה, לא למד הנאשם את ליקחו, ובהיותו בזמן פסילה בגין אותה תאונה קטלנית, גרם לתאונה נוספת עליה הוא נותן את הדין כיום, כשהנאשם עזב שוב את מקום התאונה, חרף העובדה שנגרמו בה חבלות של ממש.

רשיון נהיגתו של הנאשם פקע עוד בשנת 1999, והוא נפסל מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 15 שנים, בגין התאונה הקטלנית, שימנו מיום שחרורו מהמאסר שהוטל עליו בגינה. חרף זאת, נזקפו לחובתו הרשעות בתעבורה בשנים 2003 ו-2008, ואף לאחר האירוע הנוכחי, דבר שיש בו כדי ללמד כי עונש הפסילה ואף אירוען של שתי תאונות דרכים, לא הביאו לשינוי דרכיו.

לקולא, ניתן לציין את חזרתו של הנאשם מכפירתו, באופן שניתן ליחס לו נטילת אחריות, תוך חיסכון בזמן שיפוטי, וכן את חלוף הזמן ממועד האירוע ועד להגשת כתב האישום בחודש מאי 2011. השיהוי בהגשת כתב האישום, נבע מפטירתו של

הולך הרגל הקשיש, שכתוצאה ממנה נערכה בדיקה על ידי הפרקליטות, ובסופה הוחלט כי אין לייחס לנאשם אחריות למותו של הולך הרגל, והתיק הוחזר לטיפול התביעה המשטרתית.

עוד ניתן להביא בחשבון את נסיבות חייו של הנאשם, לרבות מצבו הבריאותי והיותו אב לילדה קטנה.

ההגנה עתרה כי הנאשם יופנה לממונה על עבודות שירות, לשם קבלת חוות דעת אודות התאמתו לביצוע מאסר בעבודות השירות, ונעניתי לבקשה זו.

מחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום ה-16.6.13, התברר כי על הנאשם הוטל מאסר לנשיאה בעבודות שירות למשך 6 חודשים בת"פ 21901-05-12. הרשעה זו טרם נרשמה בגליון ההרשעות שהוצג לעיוני בעת הטיעונים לעונש. הנאשם החל בביצוע עונשו זה בתאריך ה-6.3.13 והיה אמור לסיימו ביום 30.10.13. בפועל, עבודות השירות שהיו צפויות להסתיים זה מכבר, הסתיימו רק לאחרונה, עקב העדרויות רבות מצד הנאשם, אשר רק בגין חלקן הומצאו תעודות מחלה. מכאן כי יש לזקוף גם לחובת הנאשם את חלוף הזמן עד עתה.

שקלתי אם ניתן להסתפק במאסר לנשיאה בעבודות שירות, אך במכלול השיקולים, לרבות תסקיר שלילי, העובדה כי זו פעם שניה בה הנאשם נוטש את קורבן התאונה, רצונו לחמוק מאחריות למעשיו, והיותו נוהג בזמן פסילה, כאשר תוקף רישיון נהיגתו פקע עוד בשנת 1999, הגעתי למסקנה כי אין זה העונש ההולם את חומרת מעשיו של הנאשם.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל מאחורי סורג ובריוח לתקופה של 8 חודשים.
2. פסילה בפועל מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 30 חודשים, שימנו החל מיום שחרורו מהמאסר שהוטל על פי גזר דין זה, בניכוי חודשי פסילה שריצה בתיק זה, ובמצטבר לכל פסילה אחרת שהוטלה על הנאשם.
3. פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, למשך 6 חודשים לתקופה של שלוש שנים.
4. מאסר לתקופה של שנה וזאת על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא ינהג בזמן פסילה, או יעזוב את מקום התאונה, בהיותו מעורב בתאונה שכתוצאה ממנה נגדם או נפגע.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ח אדר תשע"ד, 18 פברואר 2014, בנוכחות הנאשם, עו"ד מיטל צ'פניק מטעם התביעה ועו"ד שמיר מטעם הנאשם.